ଅମୃତ ବନସ୍ପତି କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଫେବୃଆରୀ 10, 1995

[ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଜେ. ଏସ୍. ବର୍ମା ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଏସ୍. ପରିପୂର୍ଣ୍ଣନ୍]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950:

ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1957 - ଧାରା 178 - ସୀମା ଟିକସ - ଲାଗୁ ହେବା - ବାହାରୁ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ - ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ: ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିନଥିଲା କିମ୍ବା ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ନଥିଲା ଏବଂ ଯଦିଓ ଏହା କରିଥିଲା, ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 302 ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଥିଲା ।

ଅପିଲକାରୀ କମ୍ପାନୀ ବନସ୍ପତି ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ କାରବାରର ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇଥିଲା । ଏହି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକୁ ରେଳ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପଥରେ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପରିବହନ କରାଯାଉଥିଲା । କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ରେଳ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପଥ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅପିଲକାରୀଙ୍କଠାରୁ ସୀମା ଟିକସ ଆଦାୟ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ସୀମା ଟିକସ ଆଦାୟକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଅପିଲକାରୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ ଯାହା ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏହି ରାୟରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଅପିଲକାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ ଦାୟର କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1957 ର ଧାରା 178 କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଭେଦଭାବ କରିଥିଲା; ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ସୀମା ଟିକସ ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲା; ରାଜ୍ୟରୁ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନରେ ଏହା ଏକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଥିଲା; ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବନସ୍ପତିର ଅନ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସେପରି କିଛି ବଡ଼ ଅସୁବିଧାଜନକ ସ୍ଥିତିରେ ରଖାଯାଇନଥିଲା, କାରଣ ସେହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରମାଣ କିମ୍ବା ବିବରଣୀ ନଥିଲା; ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **178** ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **302** ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଥିଲା ।

ଅପିଲଟିକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ: **1.** ଏହା ସ୍ଥାପିତ ଆଇନ ଯେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସନ୍ଦେହମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିବରଣୀ ଦେବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଇନଟିକୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଶ୍ୱାସନାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନକାରୀ ଭାବରେ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଉପରେ ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଭାର ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ ଯେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ କିମ୍ବା କୌଣସି କାରଣରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଅକ୍ଷମ ଅଟେ । **[31- G]**

ଗୌରୀ ଶଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି, **[1994] 6 SCC 349** ମାମଲାଟିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

2. ଏହି ମାମଲାରେ ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, **1957** ର ଧାରା **178,** ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **301** କୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ କିମ୍ବା ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ ବିବରଣୀ ସହିତ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିମ୍ବା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଯୁକ୍ତି ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ଏହି ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଅନୁମାନଗୁଡ଼ିକୁ ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଇନାହିଁ । **[32- D]**

ଭି. ଏସ୍. ଚାଉଳ ଏବଂ ତେଲ କଳ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି, **AIR (1964) SC 1781** ଏବଂ *ଆର୍. କେ. ଗାର୍ଗ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **AIR (1981) SC 2138,** ମାମଲାଦ୍ୱୟକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ।

ଜି. କେ. କ୍ରିଷ୍ଣନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଇତ୍ୟାଦି, **AIR (1975) SC 583,** ମାମଲାଟିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

2.1. ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, **1957** ର ଧାରା **178** ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ଭାବେ ରାଜ୍ୟରୁ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସାମଗ୍ରୀ (ବନସ୍ପତି) ର ଚଳାଚଳକୁ ବାଧା ଦେଇଥାଏ - ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଆଗକୁ ବଢିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **302** ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଏକ ଟିକସ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ଭାବରେ ବାଣିଜ୍ୟର ଚଳାଚଳ କିମ୍ବା ପ୍ରବାହକୁ ବାଧା ଦେଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ଲଗାଇବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ହୁଏ ନାହିଁ। ଏହା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । **[33-B]**

ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏନ୍. କେ. ନଟରାଜ୍ ମୁଦଲିୟାର୍, **AIR (1969) SC 147** ମାମଲାଟିକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ।

2.2. ଏହି ମାମଲାରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଟିକସ ଆଇନଟି ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି । ଏକ ଅନୁମାନ ରହିଛି ଯେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ଜନସ୍ୱାର୍ଥରେ ଅଟେ । ତାହା କୌଣସି ବିପରୀତ ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଇନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ସୀମା ଟିକସ ଲଗାଇବା ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **302** ର ଉଲ୍ଲଂଘନ ନୁହେଁ ।

ଆର୍. କେ. ଗାର୍ଗ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **AIR (1981) SC 2138** ମାମଲାଟିକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ।

ଜି. କେ. କ୍ରିଷ୍ଣନ୍ ବନାମ ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ, **AIR (1975) SC 583** ମାମଲାଟିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

3. ଏହା କେବଳ ସେତେବେଳେ ହୋଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବୈଧାନିକ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀର ଅନ୍ତଃରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଚଳାଚଳକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ବାଧା ଦିଆଯାଏ, ଯାହା କୌଣସି ପରୋକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅପରିଣାମୀ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ **301** ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଉଲ୍ଲଂଘନ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ବିନା, ଏକ ଟିକସ ଆଇନ, ସ୍ୱୟଂ ଉକ୍ତ

ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏଥି ସହିତ, ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଏକ ଆର୍ଥିକ ପଦକ୍ଷେପ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ର ପରିସର ବାହାରେ ନୁହେଁ । [32- F-G]

ଅତିଆବାଡ଼ି ଚା କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଆସାମ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, **AIR (1961) SC 232;** *ଅଟୋମୋବାଇଲ ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ ଲିମିଟେଡ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **AIR (1962) SC 1406;** *ଆନ୍ଧ୍ର ସୁଗାର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **AIR (1968) SC 599;** *ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏନ୍. କେ. ନଟରାଜ୍ ମୁଦାଲିୟାର୍,* **AIR (1969) SC 147 ଏବଂ** *ମେସର୍ସ ଭିଡିଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* **AIR (1990) SC 820, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 448/1973 ।

ସି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. ସଂଖ୍ୟା 144/1972 ରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦିନାଙ୍କ 15.9.72 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଅପିଲ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏସ୍. ଗଣେଶ, ସୁଶ୍ରୀ ପୁନମ୍ ମଦନ ଏବଂ ୟୁ. କେ. ଖୈତାନ୍ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏନ୍. ଏନ୍. ଗୋସ୍ୱାମୀ, ପି. ପରମେଶ୍ୱରନ୍ ଏବଂ ହେମନ୍ତ ଶର୍ମା ।

ଏମ୍. ସି. ଡି. ତରଫରୁ ଆର୍. କେ. ମାହେଶ୍ୱରୀ ଏବଂ ବିନୀତ ମାହେଶ୍ୱରୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏହି ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣନଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅପିଲକାରୀ, ଯିଏକି ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦେୱାନୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 144/1972 ର ଆବେଦନକାରୀ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 133 (1) (a), (b) ଏବଂ (c) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଆଧାରରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦିନାଙ୍କ 15.9.1972 ର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଅପିଲ ଦାୟର କରିଛନ୍ତି । ଅପିଲକାରୀ-କମ୍ପାନୀର ପଞ୍ଜୀକୃତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟର ଗାଜିଆବାଦ ଠାରେ ଅଛି । ଏହା ବନସ୍ପତି ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ କାରବାରର ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ଗାଜିଆବାଦରେ ଏହାର ଏକ କାରଖାନା ଅଛି ।

ଏହି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକୁ ରେଳ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପଥରେ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଦିଲ୍ଲୀକୁ ପରିବହନ କରାଯାଇଥାଏ । ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1957 (ଅଧିନିୟମ 66/1957), ଯାହାକୁ ଏହା ପରେ 'ଅଧିନିୟମ' ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ତା 28.10.1957 ରିଖ ଠାରୁ ବଳବତ୍ତର ହେଲା । ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 ରେ ଦିଲ୍ଲୀ ବାହାରୁ ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ରେଳ କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପଥରେ ଦିଲ୍ଲୀ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅଣାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଅଧିନିୟମର ଦଶମ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ହାରରେ ସୀମା ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଦିଲ୍ଲୀ ସୀମା ଟିକସ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ 1969, 1970 ଏବଂ 1971 ବର୍ଷ ପାଇଁ ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ, ଯାହାକି ରେଳ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପଥରେ ଦିଲ୍ଲୀ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପରିବହନ କରାଯାଇଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସୀମା ଟିକସ ବାବଦରେ 2,95,396.01 ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ଅଭିଯୋଗ କରିଛି ଯେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178, ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ସାମଗ୍ରୀର ଚଳାଚଳକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ବାଧା ଦେଉଛି, ବାଣିଜ୍ୟ, ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ଆନ୍ତଃ-କାରବାରକୁ ସୀମିତ କରୁଛି ଏବଂ ଏହାସହ ଦିଲ୍ଲୀ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଭେଦଭାବ କରୁଛି । ତେଣୁ, ଅପିଲକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 *କ୍ଷମତାତୀତ* ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନକାରୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ଏହାସହ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ସୀମା ଟିକସ ଆଦାୟ ନକରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ନିଷେଧ ଆଜ୍ଞାଦେଶ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସୀମା ଟିକସ ବାବଦରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ 2,95,396.01 ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଧାରା 178 ଅନୁଯାୟୀ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ସୀମା ଟିକସ, କୌଣସି ରେଳ କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପରିବହନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କୌଣସି ସେବା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 302, 303 ଏବଂ 304 ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ନଥିଲା । ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ତା 18.11.1971 ରିଖ ଏବଂ ତା 20.12.1971 ରିଖରେ ଚିଠି ଲେଖି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ, ଯଥା - ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ, ଧାରା 178 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ସୀମା ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଆଦାୟ

କରିବାରୁ ବିରତ ରହିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । କୌଣସି ଉତ୍ତର ନମିଳିବାରୁ, ଅପିଲକାରୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିବାକୁ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ଲୋଡ଼ିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ ।

2. ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ, ତା 15.9.1972 ରିଖରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଏହାର ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେବା, ବାଣିଜ୍ୟ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରେ । ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଟିକସ ଧାର୍ଯ୍ୟ ନିୟାମକମୂଳକ କିମ୍ବା କ୍ଷତିପୂରଣମୂଳକ ନୁହେଁ । ଖଣ୍ଡପୀଠ ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 302 ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଛି । ଯଦିଓ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 303 ଏବଂ 305 ର ପରିସର ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ସେହି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଯୁକ୍ତି ଉପରେ କୌଣସି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ବୋଲି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିବେଚନା କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 302 ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛି ଏବଂ ତେଣୁ, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଟି ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ତା 15.9.1972 ରିଖର ଉପରୋକ୍ତ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବଳରେ ଏହି ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଦାୟର କରିଛନ୍ତି ।

3. ଆମ୍ଭେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ଗଣେଶ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଏନ୍. ଏନ୍. ଗୋସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଶୁଣିଲୁ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3 ଏବଂ 7 ରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜବାବ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 ଦିଲ୍ଲୀ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଭେଦଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । କେବଳ ଉକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସୀମା ଟିକସ ଦେବାକୁ ପଡୁଛି । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟରୁ ଦିଲ୍ଲୀ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନରେ ଏକ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଭେଦଭାବ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖାଯାଉଛି । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ,

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଦିଲ୍ଲୀର ଅନ୍ୟ ବନସ୍ପତି ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅପିଲକାରୀ ବହୁତ ଅସୁବିଧାଜନକ ସ୍ଥିତିରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଦାବି କରିବା ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ବିଷୟରେ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯଦି ତର୍କ ପାଇଁ ଧରିନିଆଯାଏ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 କୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଛି, ତଥାପି ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 302 ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ହେଲା ଭଳି ଏଥିରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ।

4. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 କୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ଉଚିତ ହେବ, ଯାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଟେ:

> "178. *ରେଳ କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପଥ ଦ୍ୱାରା ପରିବହନ କରାଯାଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ସୀମା ଟିକସ* । (1) ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ନିଗମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ତାରିଖରୁ, ଦିଲ୍ଲୀର କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରୁ ରେଳ କିମ୍ବା ସଡ଼କ ପଥରେ ଏହା ଭିତରକୁ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଦଶମ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହାରରେ ଏକ ସୀମା ଟିକସ ଲାଗୁ କରାଯିବ ।
>
> (2) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସରକାରୀ ରାଜ ପତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜରିଆରେ, ସେହି ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀର ଶ୍ରେଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଟିକସ ହାରକୁ ସମୟ ସମୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରନ୍ତି; ତେବେ, ଯଦି ହାର ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଏ, ବର୍ଦ୍ଧିତ ହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହାରର ତିନିଗୁଣରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ।
>
> (3) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା କରିପାରନ୍ତି ଯେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ତାରିଖରୁ, କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀର ଶ୍ରେଣୀ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ସୀମା ଟିକସ, ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆଦାୟ କରାଯିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବନ୍ଦ କରାଯିବ" ।

ଉକ୍ତ ଆଇନଟି ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ଏବଂ 302 କୁ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇପାରେ:

> "301. ଏହି ଭାଗର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷରେ ବାଣିଜ୍ୟ, ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ଯାତାୟାତ ମୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଅବାଧ ରହିବ" ।

> "302. ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ, ସଂସଦ ଆଇନ ବଳରେ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଭାରତର ଯେକୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ବାଣିଜ୍ୟ, ବ୍ୟବସାୟ କିମ୍ବା ଯାତାୟାତର ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପରେ କଟକଣା ଲଗାଇପାରେ" ।

5. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 କୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଛି ଏବଂ ଏହା ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ବୋଲି ହୋଇଥିବା ଏହି ଆବେଦନର ବିଚାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, କିଛି ମୌଳିକ ନୀତି ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଉପଯୋଗୀ ହେବ । *ଭି. ଏସ୍. ଚାଉଳ ଏବଂ ତେଲ କଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି,* AIR (1964) SC 1781 ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା 1788 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ:

> "ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାରମ୍ବାର ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ନାଗରିକ କୌଣସି ବିଧାନର ବୈଧତାକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ଯେ ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 କୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ, ସେତେବେଳେ ସେହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସନ୍ଦେହମୁକ୍ତ ଅଭିଯୋଗ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ହେବ ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ବିଧାନଟି ଭେଦଭାବ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏବଂ ଏହି ଭେଦଭାବର କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବର୍ଗୀକରଣ ସହିତ ଏବଂ ଉକ୍ତ ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ହାସଲ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ତଥ୍ୟ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ" ।

ପୁନଶ୍ଚ *ଜି.କେ. କ୍ରିଷ୍ଣନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* AIR (1975) SC 583, ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା 592, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 36 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ:

> "...... ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ବର୍ଗୀକରଣକୁ ଅଯୌକ୍ତିକ ବୋଲି ଆପତ୍ତି କରନ୍ତି, ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ରହିଥାଏ । ସର୍ବଦା ଏକ ଧାରଣା ଥାଏ ଯେ ଏକ ବର୍ଗୀକରଣ ବୈଧ ଅଟେ, ବିଶେଷକରି ଏକ ଟିକସ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଧାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ବର୍ଗୀକରଣର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତାକୁ ଆପତ୍ତି କରନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ, ସେହି

ବର୍ଗୀକରଣ କରୁଥିବା ବିଧାନର ସାମ୍ବିଧାନିକତାକୁ ଆପତ୍ତି କରନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ତାହା ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ - ଏହି ପୁରାତନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ନିକଟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁନର୍ବାର ଦୋହରାଇଛନ୍ତି" ।

ତଥାପି ଏହା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ, *ଆର୍. କେ. ଗାର୍ଗ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* AIR (1981) SC 2138 ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା 2146 ଏବଂ 2147, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 7 ଏବଂ 8 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଆଇନ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ:

"ବର୍ତ୍ତମାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବା କୁହାଯାଉଥିବା ଏକ ବିଧାନର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, କେତେକ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନୀତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହାକି ନ୍ୟାୟିକ ସମୀକ୍ଷାର ସାମ୍ବିଧାନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ନିୟମାବଳୀ ଭାବରେ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମ ନିୟମ ହେଉଛି ଯେ ଏକ ବିଧାନର ସାମ୍ବିଧାନିକତା ସପକ୍ଷରେ ସର୍ବଦା ଏକ ଅନୁମାନ ରହିଥାଏ ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ । ଏହି ନିୟମଟି ନ୍ୟାୟିକ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତ ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ଧାରଣା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଯେ, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭା ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବୁଝେ ଏବଂ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରେ, ଏହାର ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଭୂତିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ଏହାର ଭେଦଭାବ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆଧାର ଉପରେ ଆଧାରିତ । ସାମ୍ବିଧାନିକତାର ଅନୁମାନ ପ୍ରକୃତରେ ଏତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯେ, ଏହାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନର ବିଷୟ, ସାଧାରଣ ବିବରଣୀର ବିଷୟ, ସମୟର ଇତିହାସକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସମୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ପରିକଳ୍ପିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ତଥ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରନ୍ତି" ।

"ସମାନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟ ଏକ ନିୟମ ହେଉଛି ଯେ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନଗୁଡ଼ିକୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସ୍ୱାଧୀନତା, ଧର୍ମର ସ୍ୱାଧୀନତା ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ନାଗରିକ ଅଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିବା ଆଇନଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବା ଉଚିତ । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହୋମ୍ସ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାକୁ ଏକ

ଆଇନର ଦୁଇଟି ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ କିଛି କ୍ରିୟା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍, କାରଣ ଏହାକୁ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଯାହା କୌଣସି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ କିମ୍ବା କଠୋର, ସ୍ଥିର ନିୟମ କିମ୍ବା ମାନକ, ଯାହା ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ମାଧ୍ୟମରେ ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ବିଶେଷ କରି ଅର୍ଥନୈତିକ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସତ୍ୟ, ଯେଉଁଠାରେ, ସମାଧାନ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ସମସ୍ୟାର ପ୍ରକୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାକୁ 'ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଅଧିକ କ୍ରିୟା' କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ I ମୌଳିକ ମାନବ ଅଧିକାର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ତୁଳନାରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ବିନିୟମ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି ନ୍ୟାୟିକ ସମ୍ମାନ ଦେବାକୁ ଅଧିକ ଇଚ୍ଛୁକ ହେବା ଉଚିତ୍......"

6. ଏହା ସ୍ଥାପିତ ଆଇନ ଯେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସନ୍ଦେହମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିବରଣୀ ଦେବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଇନଟିକୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଶ୍ୱାସନାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନକାରୀ ଭାବରେ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଉପରେ ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଭାର ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ ଯେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ କିମ୍ବା କୌଣସି କାରଣରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଦୁର୍ବଳ ଅଟେ I *ଗୌରୀ ଶଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି*, [1994] 6 SCC 349 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସଦ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଆମ୍ଭେ ଉଭୟେ ସାମିଲ ଥିଲୁ, ଏହା ଦୋହରାଯାଇଥିଲା ଯେ:

(a) ଏକ ଅଧିନିୟମର ସାମ୍ବିଧାନିକତା ସପକ୍ଷରେ ସର୍ବଦା ଏକ ଅନୁମାନ ରହିଥାଏ ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ;

(b) ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭା ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବୁଝେ ଏବଂ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରେ, ଏହାର ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଭୂତିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ଏହାର ଭେଦଭାବ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆଧାର ଉପରେ ଆଧାରିତ I

ଅମୃତ ବନସ୍ପତି କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ (ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣନ)

(c) ଏହାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନର ବିଷୟ, ସାଧାରଣ ବିବରଣୀର ବିଷୟ, ସମୟର ଇତିହାସକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସମୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା କଳ୍ପନା କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ତଥ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରନ୍ତି ।

7. ଆମ୍ଭେ ଏହି ମାମଲାର ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଲୁ । ଉପରୋକ୍ତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ଆଧାରରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଆମ୍ଭର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରେ ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଏହା ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିବରଣୀ ସହିତ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିମ୍ବା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଯୁକ୍ତି ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ, ଉପରୋକ୍ତ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଅନୁମାନଗୁଡ଼ିକୁ ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଆଧାରରେ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ବିଫଳ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

8. ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ର ପରିସର ଏବଂ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଗଣିତ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି, ଯାହା *ଅତିଆବାଡ଼ି ଟି କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଆସାମ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* AIR (1961) SC 232 = [1961] 1 SCR 809 ମାମଲା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏହା କହିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଯେ, ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବୈଧାନିକ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀର ଅନ୍ତଃ-ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ଆନ୍ତଃ-ରାଜ୍ୟ ଚଳାଚଳ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ଭାବରେ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, କିଛି ପରୋକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ, ସେତେବେଳେ ଯାଇ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇପାରେ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ବିନା, ଏକ ଟିକସ ଆଇନ, ସ୍ୱୟଂ ଏହି ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇ ନପାରେ । ଏଥି ସହିତ, ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଏକ ଆର୍ଥିକ ପଦକ୍ଷେପ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 301 ର ପରିସର ବାହାରେ ନୁହେଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ଆମ୍ଭେ କେବଳ ଏହି ଦିଗରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବୁ - *ଅଟୋମୋବାଇଲ ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ ଲିମିଟେଡ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, AIR (1962) SC 1406; *ଆନ୍ଧ୍ର ସୁଗାର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* AIR (1968) SC 599 ଏବଂ *ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏନ୍. କେ. ନଟରାଜ୍ ମୁଦଲିୟାର୍,* AIR

(1969) SC 147 ଏବଂ ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ସମସ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆଇନର ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିଥିବା ଏକ ସଦ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି - *ମେସର୍ସ ଭିଡିଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ*, AIR (1990) SC 820 ।

9. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ଭାବେ ରାଜ୍ୟରୁ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସାମଗ୍ରୀ (ବନସ୍ପତି) ର ଚଳାଚଳକୁ ବାଧା ଦେଇଥାଏ - ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଆଗକୁ ବଢିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ଭର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 302 ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଏକ ଟିକସ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ଭାବରେ ବାଣିଜ୍ୟର ଚଳାଚଳ କିମ୍ବା ପ୍ରବାହକୁ ବାଧା ଦେଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ଲଗାଇବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ସାମ୍ବିଧାନିକ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ତରଫରୁ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା, *ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏନ୍. କେ. ନଟରାଜ୍ ମୁଦଲିୟାର୍*, AIR (1969) SC 147 ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା 155 ରେ ଏହିପରି କହିଥିଲେ:

> "ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଟିକସ ଲଗାଇବା କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ସାଧାରଣତଃ ଜନସ୍ୱାର୍ଥରେ ହୋଇଛି ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ" ।

ଏହି ମାମଲାରେ, ଆକ୍ଷେପିତ ଟିକସ ଆଇନଟି ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି । ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ଜନସ୍ୱାର୍ଥରେ ହୋଇଛି ବୋଲି ଅନୁମାନ ରହିଛି । କୌଣସି ବିପରୀତ ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହୋଇନାହିଁ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 178, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 302 ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଅଟେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି କୁହାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆମ୍ଭେ ସେହି ମତ ସହିତ ଏକମତ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, *ଜି. କେ. କ୍ରିଷ୍ଣନ୍ ବନାମ ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ*, AIR (1975) SC 583 ମାମଲାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39 ରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମାଥ୍ୟୁ ନ୍ୟାୟପୀଠ ତରଫରୁ ଯାହା ମତ ଦେଇଥିଲେ, ତାହା ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ଉଚିତ୍:

> "39. ଅର୍ଥନୈତିକ ବିନିୟମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭା ପ୍ରତି ନ୍ୟାୟିକ ସମ୍ମାନର କାରଣ ବେଳେବେଳେ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ ଯେ ଏକ ବର୍ଗୀକରଣର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା 'ସ୍ଥାନୀୟ ପରିସ୍ଥିତି' ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିପାରେ, ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପେକ୍ଷା ସ୍ଥାନୀୟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭା

କିମ୍ବା ପ୍ରଶାସନିକ ସଂସ୍ଥା ଅଧିକ ଅବଗତ ଥାଆନ୍ତି । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନୀୟ ପରିସ୍ଥିତିର ବିଶେଷତା ବିଷୟରେ ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅବଗତ କରାଇବାର କ୍ଷମତା ଅଭାବରୁ, ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବୈଧାନିକ ବର୍ଗୀକରଣକୁ ଅଯୌକ୍ତିକ ବୋଲି କହିବାରେ ଦ୍ୱିଧା କରିବା ଉଚିତ୍ (*କାର୍ମାଇକେଲ୍ ବନାମ ସଦର୍ନ କୋଲ୍ ଏବଂ କୋକ୍ କମ୍ପାନୀ,* [1936] 301 US 495 ମାମଲାଟିକୁ ଦେଖନ୍ତୁ) । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଟିକସ ଆଇନଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାନୀୟ ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ଥାଇପାରେ ଏବଂ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପରିଚିତି ସୀମିତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଇପାରେ । ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ନିଜସ୍ୱ ଦୂରତା ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ସମସ୍ୟା ସହିତ ପରିଚିତିର ଅଭାବ ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ବର୍ଗୀକରଣ ସମୁଦାୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅସୁବିଧା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଏକ ସମୁଦାୟର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଅସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସହଜ ଜ୍ଞାନ ବାହାରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ସୂଚନାରୁ ଗଠିତ ହୁଏ" ।

ଉପରୋକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ନ୍ୟାୟପୀଠ *ଆର୍. କେ. ଗାର୍ଗ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* AIR (1981) SC 2138 ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା 2147, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ରେ ପୁନର୍ବାର ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, ଯାହାକୁ ଆମ୍ଭେ ଏହି ରାୟର ପୂର୍ବ ଭାଗରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ।

10. ଏହି ଅପିଲରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ । ଏହାକୁ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଭି. ଏସ୍. ଏସ୍. ଅପିଲଟିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଭାଷାନ୍ତର :
ଅମରେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର, ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।